

People's Political Alertness towards the President Election of the Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization

Phra Aekkarin Tammarangsi¹ Phrakhrubanphotphawanawithan² and
PhraMaha Punyaworawat Siriputtho³

Received: December 20, 2022

Revised: August 06, 2023

Accepted: September 18, 2023

Abstract

The purposes of this research article were 1) to study the general conditions of people's political alertness towards the president election of the Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization; 2) to compare the level of opinions on people's political alertness towards the president election of the Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization; and 3) to apply Buddhist principles in promoting people's political alertness towards the president election of the Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization. It was a mixed methods research. In terms of quantitative research, data were collected from a sample of 400 people using questionnaires. For qualitative research, data were collected using in-depth interviews with 9 key informants. Statistics used were percentage, mean, standard deviation. Data were analyzed using descriptive content analysis. The results of the research found that 1) political alertness began with the family, which was an institution that created a path to sustainable democracy. Groups

¹ Nakhon Ratchasima Provincial Office of Buddhism

²⁻³ Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Ratchasima Campus

Corresponding author, e-mail: joybenyapajoy@gmail.com, Tel. 089-9453529

of friends and communities paid attention to and follow news and important political issues through various types of media. There were discussions and exchanges about political issues. Educational institutions encouraged citizens to have correct knowledge and understanding about democracy. The media provided support by conveying information that was beneficial to both sides to gain public trust; 2) people with gender, age, education level, occupation, monthly income had a level of opinion regarding the people's political alertness towards the president election of the Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization, overall and every aspect was different, statistically significant at the 0.05 level; and 3) in terms of the application of Buddhist principles in promoting people's political alertness towards the president election of the Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization, people must constantly monitor his work for the benefit of the majority, always use your wisdom to consider to provide assistance and participate in community activities. There was the courage to do that work and a resolute and stable mind in building up perseverance.

Keywords: Political Alertness, Election, President of the Provincial Administrative Organization

การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วน จังหวัดนครราชสีมา

พระมหาเอกรินทร์ ธรรมรส¹ พระครูบรรพตภาวนาวิธาน² และพระมหาปัญญาารวัฒน์ สิริภท³

Received: December 20, 2022

Revised: August 06, 2023

Accepted: September 18, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพทั่วไปในการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา และ 3) ประยุกต์หลักพุทธธรรมในการส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา วิธีดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จำนวน 9 รูปหรือคน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า 1) การตื่นตัวทางการเมืองเริ่มต้นจากครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันที่จะสร้างวิถีทางไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยที่ยั่งยืน กลุ่มเพื่อนและชุมชนให้ความสนใจและติดตามข่าวสารและประเด็นสำคัญทางการเมืองผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง สถาบันการศึกษาส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย สื่อมวลชนให้การสนับสนุนด้วยการสื่อข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ทั้งสองฝ่าย เพื่อให้ประชาชนไว้วางใจ 2) ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ

¹ คณะสงฆ์จังหวัดนครราชสีมา

²⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

Corresponding author, e-mail: joybenyapajoy@gmail.com, Tel. 089-9453529

รายได้ต่อเดือน มีระดับความคิดเห็นต่อการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) การประยุกต์หลักพุทธธรรมในการส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ประชาชนคอยหมั่นสอดส่องการทำงานเพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณา ใคร่ครวญ ตรวจสอบ ให้ความช่วยเหลือและร่วมกิจกรรมของชุมชน มีความกล้าที่จะทำงานนั้น มีจิตใจที่แน่วแน่มั่นคง ในการสร้างเสริมวิริยะ

คำสำคัญ: การตื่นตัวทางการเมือง, การเลือกตั้ง, นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

บทนำ

ภายหลังสังคมไทยเปลี่ยนรูปแบบการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็น การเมืองการปกครองไทยในช่วงหลังจากการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมานั้น ได้ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ทางการเมืองหลายอย่าง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่ขยายวงกว้างเพิ่มมากขึ้นตัวอย่างเช่น การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย การชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ซึ่งแม้ว่าจะเป็นการเคลื่อนไหวทางการเมืองในระยะสั้น แต่ก็ส่งผลต่อทัศนคติทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมืองของคนไทยอย่างมาก เพราะนอกจากทำให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ทางการเมือง ความตื่นตัวทางการเมืองนี้ ยังเป็นอีกทางเลือกหนึ่งให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง นอกเหนือระบบการเมือง โดยปกติในสังคมใดที่มีการเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง จะมีกลไกการทำงานด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชน เช่น สหรัฐอเมริกา การเลือกตั้งทั้งในระดับชาติ มลรัฐและท้องถิ่น จึงทำให้มีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นเป็นประจำแต่ทั้งนี้ความตื่นตัวทางการเมืองนั้น จำเป็นต้องเกิดจากความสมัครใจ และมีอิสระเสรีทางความคิดบนพื้นฐานของข้อมูลความจริงอย่างรอบด้าน รวมไปถึงการเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นและสังคม มิเช่นนั้นแล้วการชุมนุมเรียกร้องหรือการประท้วง กีดกันทางการเมืองรวมถึง การไปใช้สิทธิเลือกตั้งก็อาจถูกชักจูง หรือการปลุกระดมมวลชนในทางที่ไม่เหมาะสมได้ และที่สำคัญคือ การขาดความรู้ความเข้าใจในวิถีทางของระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาที่มักถูกมองว่าเป็นกระบวนการแก้ปัญหาที่ล่าช้าไม่มีประสิทธิภาพจึง

สามารถนำไปสู่การเคลื่อนไหวนอกสภา ที่ก่อให้เกิดความรุนแรงได้ เช่น เหตุการณ์ชุมนุมประท้วงรัฐบาลเมื่อวันที่ 8-15 เมษายน พ.ศ. 2552 เหตุการณ์ตั้งต้นที่นำไปสู่ความรุนแรงที่รัฐกระทำกับประชาชน ปฐมบทการปราบปรามประชาชนด้วยอาวุธและกระสุนจริงในห้วงวิกฤตความขัดแย้ง และบทเรียนสำคัญที่อำนาจรัฐ เบี่ยงเบนประเด็น สร้างภาพความรุนแรงให้กับประชาชนที่ต่อสู้เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย ย้อนไปหลังศาลรัฐธรรมนูญมีมติยุบพรรคพลังประชาชนเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2551 จนทำให้เกิดการสลับขั้วทางการเมืองของกลุ่มเพื่อนเนวินที่หันไปสนับสนุนอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี ทั้งที่พรรคประชาธิปัตย์ขณะนั้นไม่ได้รับชัยชนะในเลือกตั้งจากประชาชนเป็นอันดับหนึ่ง รวมทั้งกระแสข่าวการจัดตั้งรัฐบาลในค่ายทหาร ผู้นำกองทัพเข้ามามีส่วนร่วมในการลอบบีแกนนำพรรคการเมืองขนาดเล็กให้สนับสนุนการจัดตั้งรัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์ ทำให้ประชาชนผู้รักประชาธิปไตยจำนวนมากและกลุ่มคนเสื้อแดง มองว่า การขึ้นสู่อำนาจรัฐของรัฐบาลขณะนั้นขาดความชอบธรรม ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวเรียกร้องให้รัฐบาลยุบสภาคืนอำนาจให้ประชาชนตามกติกาประชาธิปไตย (ลิขิต ธีรเวคิน, 2552)

นอกจากละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นแล้ว ยังส่งผลกระทบร้ายแรงต่อ สังคมประเทศโดยรวม การได้มาซึ่งเสรีภาพนั้นโดยทั่วไปจึงเป็นลักษณะ “การตามใจตัวเอง” ที่เป็นเผด็จการของแต่ละคนอันอาจส่งผลให้เกิดการขาดระเบียบวินัยในตัวเอง หรือทำอะไรตามอำเภอใจ ไม่สามารถควบคุมตนเองให้อยู่ในกฎกติกาสร้างความเดือดร้อนกับบ้านเมือง ลักษณะของคนไทย ดังกล่าวเป็นข้อจำกัดและอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทย จึงต้องมีการปลูกฝังวัฒนธรรมประชาธิปไตย ทั้งเรื่องการเมืองที่มีระเบียบวินัยที่เกิดจากจิตสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น การรู้จักใช้เหตุผล การเคารพกันและกันโดยมีความอดกลั้นในความแตกต่างทั้งความคิดและการกระทำได้ (วิสุทธิ์ โพธิแทน, 2548) โดยเฉพาะประเทศที่ประชาชนยากจนและความร่ำรวยส่วนใหญ่ไม่ได้รับโอกาสในการเรียนรู้และเข้าใจระบอบประชาธิปไตยจึงยังคงยึดถือค่านิยมหรือทัศนคติทางการเมืองแบบอำนาจนิยม และทำให้เกิดการปฏิบัติรัฐประหารอยู่เสมอ ดังนั้นจึงจำเป็นต้อง เสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย (Democratic Political Culture) อันเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการเมืองไทยให้เป็นระบอบประชาธิปไตย โดยอาศัยกระบวนการ ปลูกฝังอบรมหล่อหลอมกล่อมเกล้าทางการเมือง (Political Socialization Process) ผ่านการศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบ รวมถึงการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ตระหนักถึงคุณค่า การเมืองที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของประชาชน (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2559)

จังหวัดนครราชสีมาเมืองการบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ใหญ่ที่สุดและมีงบประมาณต่อปีรวม 4,000 ล้านบาท ซึ่งมากที่สุดในภูมิภาคได้ถูกแช่แข็งด้วยอำนาจคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ทำให้ว่างเว้นจากการเลือกตั้งที่ผู้บริหารและฝ่ายนิติบัญญัติหมดวาระการดำรงตำแหน่งเป็นเวลา 8 ปี 7 เดือน อบจ.เป็นการปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่สุด หว่ามีความใกล้ชิดกับประชาชน เนื่องจากมีภารกิจสำคัญคือการจัดการบริการสาธารณะให้แก่คนในท้องที่การได้มาซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (นายก อบจ.) และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ส.อบจ.) มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน แต่ผู้สมัครไม่จำเป็นต้องสังกัดพรรคการเมืองอย่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ทั้งนี้ในการเลือกตั้งนายก อบจ. ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง ส่วนสมาชิก อบจ. ใช้เขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้ง ซึ่งการเลือกตั้งในปี 2563 นี้เป็นการเลือกตั้งเป็นครั้งแรกที่มีการเลือกตั้งท้องถิ่นนับจากรัฐประหารปี 2557 การเลือกตั้ง อบจ. เกิดขึ้นพร้อมกันทั้งประเทศ 76 จังหวัด ประชาชนอายุระหว่าง 18-26 ปี จะได้ใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น นับจากรัฐมีการจัดการเลือกตั้งท้องถิ่นครั้งสุดท้ายปี 2555 และมีแคมเปญรณรงค์ระดับชาติเกิดขึ้นกับผู้สมัครเลือกตั้งท้องถิ่น และมีการทำป้ายหาเสียงด้วย “นโยบาย/คำขวัญบรรทัดเดียว” (ประชาชาติธุรกิจ, 2565) ที่ผ่านมามีความพยายามจะแบ่งแยกการทำหน้าที่นายก อบจ.ในฐานะผู้บริหารกับการทำหน้าที่สมาชิกสภา อบจ.ในฐานะฝ่ายตรวจสอบถ่วงดุล ทำให้การเลือกตั้งถูกออกแบบให้มีการเลือกตั้งนายก อบจ.ได้โดยตรงแทนการเลือกสมาชิก อบจ.แบบเก่าแล้วไปโหวตเลือกนายก อบจ.ในภายหลัง ทั้งหมดนี้เป็นเพียงหลักการเพื่อแยกฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภา แต่ในข้อเท็จจริงนายก อบจ.จะต้องใช้กลไกความใกล้ชิดผ่านสมาชิก อบจ.แต่ละเขตเพื่อหวังผลในการลงคะแนนเลือกตั้ง ทำให้การตรวจสอบถ่วงดุลไม่มีความเข้มข้น ทำให้นายก อบจ.และสมาชิก อบจ.ต้องสังกัดทีมเดียวกันเพื่อรณรงค์หาเสียง

ดังนั้น หากต้องการกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลที่เข้มแข็ง รัฐบาลหรือผู้เกี่ยวข้องต้องส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสภาประชาชนเพื่อติดตามตรวจสอบเพิ่มเติม ไม่ใช่มอบความไว้วางใจผ่านประชาธิปไตยตัวแทน แต่ควรตั้งสภาประชาชนอีกชั้นเพื่อตรวจสอบผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น หากใช้อำนาจหน้าที่ไม่ถูกต้อง สภาประชาชนสามารถติดตามตรวจสอบได้ ซึ่งอาจจะแก้ไขปัญหาจากข้อจำกัดของโครงสร้างเดิมในการเลือกตั้งนายก อบจ.โดยตรง หลังเลือกตั้งนายก อบจ.เชื่อว่าประชาชนมีความคาดหวังค่อนข้างสูง แต่ปัญหายุ่งยากในการบริหารราชการแบบรัฐรวมศูนย์ นายก อบจ.ยังถูกกำกับอย่างเข้มงวดโดยกลไกของระบบราชการบริหารส่วนภูมิภาคผ่านผู้ว่าราชการ

จังหวัด ดังนั้น ต้องติดตามว่าหากมีนายก อบจ.หน้าใหม่จากคณะกรรมการเมืองได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้งก็มีความท้าทายจากการใช้นโยบายใหม่ที่ประกาศไว้ โดยมีหลักการบริหารแนวใหม่เพื่อเกิดความเปลี่ยนแปลง มากกว่าการทำงานภายใต้กฎหรือระเบียบเหมือนการทำหน้าที่ของนายก อบจ.ในกลุ่มการเมืองเดิม ที่ยังยึดหลักการประนีประนอม เพื่อให้ภารกิจทุกอย่างเดินหน้าไปได้ ไม่มีความขัดแย้งหรือโดนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ตรวจสอบ (มติชนออนไลน์, 2565)

การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาที่ผ่านมามีบ่อยครั้ง พบว่าเกิดจากการปลุกเร้าหรือปลุกกระดมให้เกิดการตื่นตัวทางการเมืองเพื่อตอบสนองผลประโยชน์ทางการเมืองให้กับกลุ่มการเมืองบางกลุ่มมากกว่าจะเกิดจากการปลุกจิตสำนึกประชาชนให้หันมาตื่นตัวสนใจกับปัญหาบ้านเมืองโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตื่นตัวในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจในนโยบายรัฐบาล เนื่องจากรัฐบาลได้รู้ถึงความต้องการของประชาชนผ่านข้อเรียกร้องและข้อเสนอที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความต้องการของประชาชน นอกจากนี้การตื่นตัวทางการเมืองที่ดีต้องคำนึงถึงความเหมาะสม กล่าวคือ ไม่เป็นการตื่นตัวไปตามกระแสจนเกินไปจนทำให้กลายเป็นการปลุกกระดมทางการเมืองและก่อให้เกิดวิกฤติความวุ่นวายทางการเมืองของประเทศชาติ ซึ่งพบเห็นได้ในหลายเหตุการณ์ที่ผ่านมาการตื่นตัวทางการเมืองเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งเสริมให้ประชาธิปไตย เกิดความเข้มแข็งได้หากดำเนินการอย่างมีขอบเขตที่เหมาะสมเป็นไปตามกฎกติกาที่ร่วมกันกำหนดไว้ แต่หากการตื่นตัวทางการเมืองมีสูงจนเกินไปจนไม่อยู่ในกรอบกติกาและรัฐบาลไม่สามารถตอบสนองได้ทั้งหมด อาจจะนำไปสู่ความไร้ระเบียบของระบอบประชาธิปไตยได้ในที่สุด

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้นจึงทำให้เป็นที่มาของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำหลักอิทธิบาท 4 เป็นแนวทางที่มีความสำคัญในการนำไปสู่การปฏิบัติในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการศึกษาถึงการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ว่ามีระดับมากน้อยเพียงใด และมีกระบวนการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนอย่างไร โดยอาศัยเหตุปัจจัยหรือเงื่อนไขใดที่มีความสัมพันธ์ต่อความตื่นตัวทางการเมืองดังกล่าวตลอดจนสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการเมืองแบบประชาธิปไตยแนวทางการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอันจะนำไปสู่

แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในระบบประชาธิปไตยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อประยุกต์หลักพุทธธรรมในการส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ตามลักษณะการศึกษารวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ค่าความเชื่อมั่น 0.96 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมอิทธิบาท 4 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 400 คน จากประชากรจำนวน 2,610,164 คน โดยผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักพุทธธรรมอิทธิบาท 4 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้แทนนักการเมืองท้องถิ่น

นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา รวมจำนวนทั้งสิ้น 9 รูป/คน การเก็บรวบรวมข้อมูล จดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์ นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์และนำเสนอต่อไป การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไปในการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านสถาบันครอบครัว การตื่นตัวทางการเมืองเริ่มต้นจากครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันที่จะสร้างวิถีทางไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยที่ยั่งยืน เพราะเป็นหน่วยในการปลูกฝังค่านิยมต่าง ๆ ตั้งแต่เรื่องการเรียนรู้หน้าที่ ความรับผิดชอบ ซึ่งครอบครัวจะช่วยกระตุ้นให้มีการตื่นตัวให้เกิดความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมทางความคิด ความเชื่อ ทศนคติ ที่แตกต่าง เพื่อให้เกิดความสนใจในการเลือกตั้ง ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชน กลุ่มเพื่อนและชุมชนให้ความสนใจและติดตามข่าวสารและประเด็นสำคัญทางการเมืองผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ มีการพูดคุยแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง แก้ปัญหาความขัดแย้ง ระวังกันด้วยหลักเหตุผลและสันติวิธี เปิดโอกาสให้ท่านและเพื่อนนักศึกษา ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และแสดงออกได้อย่างอิสระในเชิงสร้างสรรค์ ด้านสถาบันการศึกษา สถาบันการศึกษาให้ความรู้ถึงสิทธิ 1 เสียงของทุกคนสำคัญอย่างไร การลงพื้นที่ให้ความรู้ ให้กับประชาชน ชาวบ้านได้รับรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ ในท้องถิ่น เชิญชวน ประชาชนออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งเพื่อให้เกิดการโปร่งใสและร่วมรณรงค์ให้ชาวบ้านไม่มีการซื้อ สิทธิขายเสียงเป็นแหล่งบ่มเพาะ ความคิดความเชื่อค่านิยมและอุดมการณ์ทางการเมือง ด้านสถาบันสื่อมวลชน การสื่อสารเป็นช่องทางสร้างความรู้ ความเข้าใจ การรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ จึงเป็นช่องทางที่สำคัญที่จะให้ประชาชนรับรู้การปฏิบัติการกิจภายในหน่วยงานทุกขั้นตอน เพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงานให้ประชาชนรับรู้และมีส่วนร่วมในประโยชน์ของตน สื่อมวลชนให้การสนับสนุนด้วยการสื่อข้อมูลที่เป็ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย เพื่อให้ประชาชนไว้วางใจและเกิดความความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อนายองค์การบริหารส่วนจังหวัดติดต่อสื่อสารกับประชาชนในจังหวัดเพื่อแสดงวิสัยทัศน์แนวคิดในการพัฒนาจังหวัดที่เกิดประโยชน์กับทุกคน

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมในการส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านฉันทะ ให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัยและไม่เลือกปฏิบัติ จัดทำนโยบายเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนและให้เกิดประโยชน์สูงสุดปลูกฝังให้ทุกคนปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบด้วยความเต็มใจ ไม่ทำดี ต่อหน้า ไม่หวังผลตอบแทน ให้บริการประชาชนด้วยความเต็มใจ ยิ้มแย้ม แจ่มใส ให้คำแนะนำ ปรีกษา หาแนวทางที่ถูกต้อง แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น มีน้ำใจ สามัคคี ด้านวิริยะ ความเพียรพยายามในการปฏิบัติงานลงพื้นที่อย่างต่อเนื่องทั้งในช่วงที่มีการเลือกตั้งหรือไม่ก็ติดตาม เพื่อรับฟังปัญหาความเดือดร้อน ให้ความช่วยเหลือและร่วมกิจกรรมของชุมชน มีความกล้าที่จะทำงานนั้น มีจิตใจที่แน่วแน่ มั่นคง ในการสร้างเสริมวิริยะจะต้องสร้างที่ฐานรากของจิตใจ มองเห็นว่าการเป็นสิ่งที่ท้าทาย ใจสู้เมื่อทำแล้วก็จะไม่ท้อถอย นำพาความเจริญมาสู่ประชาชนได้จริง ด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน ประชาชนพิจารณาคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างจริงจัง สร้างความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนตระหนักรู้ รักและห่วงแหน ในสิทธิและหน้าที่ของตนเอง รวมถึงเข้าใจโทษของการทุจริต โกงกินคอร์รัปชั่น ซื่อสัตย์ซื่อสัตย์ ตื่นตัวในการติดตามการทำงานของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการปฏิบัติงาน มีความมุ่งมั่น มีสมาธิมั่นคงอยู่กับงานที่ทำงานด้วยความไม่ประมาท ด้านวิมังสา ประชาชนคอยหมั่นสอดส่องการทำงานเพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณา ใคร่ครวญตรวจหาเหตุผล และตรวจสอบข้อบกพร่องในสิ่งที่ทำ มีการวางแผนวัดผล คิดค้น วิธีแก้ไขปรับปรุงงานให้งานก้าวหน้า ให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจสูงสุด สามารถที่จะตรวจสอบได้ทุกกระบวนการการทำงาน ตรวจสอบข้อบกพร่องในงานที่ทำอยู่เสมอ รู้จักค้นคว้า ทดลอง คิดค้น หาทางแก้ไขปรับปรุงงานและวิธีการทำงานให้ดียิ่งขึ้น ก้าวหน้ายิ่งขึ้นอยู่เสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไปในการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา การตื่นตัวทางการเมืองเริ่มต้นจากครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันที่จะสร้างวิถีทางไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยที่ยั่งยืน เพราะเป็นหน่วยในการปลูกฝังค่านิยมต่าง ๆ ตั้งแต่เรื่องการเรียนรู้หน้าที่ ความรับผิดชอบ มีการพูดคุยแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองระหว่างกลุ่มเพื่อน แก้ปัญหาความขัดแย้ง ระวังกันด้วยหลักเหตุผลและสันติวิธี เปิดโอกาสให้ท่านและเพื่อนนักศึกษา ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และแสดงออกได้ อย่างอิสระในเชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ ในท้องถิ่น เชิญชวน ประชาชนออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งเพื่อให้เกิดการโปร่งใสและร่วมรณรงค์ให้ชาวบ้านไม่มีการซื้อ สติхийายเสีย การรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ จึงเป็นช่องทางที่สำคัญที่จะให้ประชาชนรับรู้การปฏิบัติการกิจภายในหน่วยงานทุกขั้นตอน เพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงานให้ประชาชนรับรู้และมีส่วนร่วมในประโยชน์ของตน สื่อมวลชนให้การสนับสนุนด้วยการสื่อข้อมูลที่เป็ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย เพื่อให้ประชาชนไว้วางใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชลิตร วงษ์สกุล (2564) พบว่า ประชาชนมีการตื่นตัวจากการกล่อมเกลางานทางการเมืองด้านสื่อมวลชน สถาบันการเมือง ครอบครัวและเพื่อน ชุมชน โดยการที่ประชาชนได้ความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองในสิทธิหน้าที่ของตน รับรู้ข่าวสาร การมีส่วนร่วมทางการเมือง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ส่งผลให้เกิดการส่งเสริมให้ประชาชนมีการตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยนั้น ควรส่งเสริมให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ให้ประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมากยิ่งขึ้น โดยการให้ประชาชนมีความรู้ทางการเมืองได้จากสื่อมวลชน สถาบันการเมือง เมื่อประชาชนได้รับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน หรือสถาบันการเมืองแล้ว ทำให้ประชาชนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางการเมืองกับครอบครัว ประชาชนมีความรู้ รับรู้ข่าวสารทางการเมืองแล้วประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ดีขึ้น ส่งผลให้ประชาชนมีการการตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ดีและถูกต้อง เพราะเกิดจากมีความรู้ทางการเมืองที่ดี

2. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ

งานวิจัยของพระมหาชาติ ชำนาญ (2563) พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการตื่นตัวทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมในการส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัยและไม่เลือกปฏิบัติ จัดทำนโยบายเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนและให้เกิดประโยชน์สูงสุดปลูกฝังให้ทุกคนปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบด้วยความเต็มใจ ไม่ทำดี ต่อหน้า ไม่หวังผลตอบแทน ยึดมั่น แจ่มใส ให้คำแนะนำ ปรีกษา หาแนวทางที่ถูกต้อง แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น มีน้ำใจ สามัคคี ด้านวิริยะ ความเพียรพยายามในการปฏิบัติงานลงพื้นที่อย่างต่อเนื่องทั้งในช่วงที่มีการเลือกตั้งหรือไม่ก็ทำตาม เพื่อรับฟังปัญหาความเดือดร้อน ให้ความช่วยเหลือ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน ประชาชนพิจารณาคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างจริงจัง สร้างความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนตระหนักรู้ รักและหวงแหน ในสิทธิและหน้าที่ของตนเอง หมั่นใช้ปัญญาพิจารณา ใคร่ครวญตรวจหาเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำ มีการวางแผน วัตถุประสงค์ คิดค้น วิธีแก้ไขปรับปรุงงานให้งานก้าวหน้า ให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจสูงสุด สามารถที่จะตรวจสอบได้ทุกกระบวนการการทำงาน ตรวจสอบข้อบกพร่องในงานที่ทำอยู่ เสมอ รู้จักค้นคว้า ทดลอง คิดค้น หาทางแก้ไขปรับปรุงงานและวิธีการทำงานให้ดียิ่งขึ้น ก้าวหน้า ยิ่งขึ้นอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระบุญเพ็ง สิทธิวงษา (2564) พบว่า มีแนวทางพัฒนาการใช้หลักแนวทางการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการจัดการท้องถิ่นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี คือ จากการสัมภาษณ์ 1) ด้านฉันทะ (ความพอใจในสิ่งที่มีอยู่) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรใช้ความพอใจในสิ่งที่มีอยู่พิจารณาในการบริหารจัดการส่วนท้องถิ่นอย่างรอบครอบและทำการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล 2) ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรมีความจริงใจในการบริหารจัดการท้องถิ่นและสร้างเสริมความรับผิดชอบในตัวบุคลากร 3) ด้านจิตตะ (ความตั้งใจในสิ่งที่ทำอยู่) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรมีความเสียสละตั้งใจในการบริหารจัดการท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ขององค์กรเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการเสริมสร้างความเข้าใจ 4) ด้านวิมังสา (ความไตร่ตรองหาเหตุผล) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรใช้สติกำกับในการควบคุมอารมณ์ในการบริหารจัดการส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายรับผิดชอบร่วมกันเสริมสร้างลักษณะนิสัยในทางบวก

องค์ความรู้ใหม่ คือ การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เป็นการตื่นตัวทางการเมืองโดยเริ่มต้นจากด้านสถาบันครอบครัว ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชน ด้านสถาบันการศึกษา ด้านสถาบันสื่อมวลชน และด้านความเข้าใจทางการเมือง การประยุกต์หลักพุทธธรรมในการส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ หลักอิทธิบาท 4 คือ 1) ฉันทะ (ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน) 2) วิริยะ (ความเพียรพยายามในการปฏิบัติงาน) 3) จิตตะ (การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน) 4) วิมังสา (การใคร่ครวญหาเหตุผลในการปฏิบัติงาน)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สถาบันการศึกษาควรที่จะเป็นหลัก เป็นจิตวิญญาณประชาธิปไตย ในการให้ความรู้ และชี้แนะเมื่อเกิดความขัดแย้งทางการเมืองและให้ความสนใจติดตามข่าวสารและประเด็นสำคัญทางการเมืองผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายให้ประชาชนมีความตื่นตัว ทางด้านการเมืองในประเทศ

2. ชุมชนควรเข้ามามีบทบาทในการเปิดโอกาสการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี หรือจัดกิจกรรมให้กับประชาชนในการสนทนาแบบหลักระบอบประชาธิปไตย ได้อย่างเสรี และแสดงออกได้อย่างอิสระในเชิงสร้างสรรค์ สันติวิธี เพื่อแก้ปัญหาหรือเป็นแนวทาง ในการนำชุมชนให้อยู่ในระบอบประชาธิปไตย และได้้นำการแสดงความคิดเห็นไปพัฒนาปรับใช้ หรือต่อยอดกับชุมชนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ครอบครัวและกลุ่มเพื่อนควรมีการเข้าร่วมพูดคุยสนทนาในประเด็นทางการเมือง ในสถานที่ต่าง ๆ ให้ความสนใจติดตามข่าวสาร ประเด็นต่าง ๆ มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง ท้นต่อสถานการณ์และใช้หลักเหตุผลอยู่ในระบอบประชาธิปไตย

2. ชุมชนควรเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และแสดงออกได้อย่างอิสระ ในเชิงสร้างสรรค์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

เอกสารอ้างอิง

- ชลิต วงษ์สกุล. (2564). การตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร*, 2(1), 1-9
- ประชาชาติธุรกิจ. (2565). *การเมือง เลือกลงนายก อบจ.โคราช*. เข้าถึงได้จาก <https://www.prachachat.net/politics/news-548403>
- พระบุญเพ็ง สิทธิวงษา. (2562). การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารจัดการท้องถิ่นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี. *วารสารมหาจุฬานาค*, 6(5), 159-170.
- พระมหาชาติ ชาติชโย. (2563). *การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี*. (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มติชนออนไลน์. (2565). *อบจ. สำคัญอย่างไร ทำไมต้องไปเลือกตั้ง*. เข้าถึงได้จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_2493042
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2552). *การเมืองไทยและประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มิสเตอร์ก็อปปี.
- วิสุทธิ์ โพธิ์แท่น. (2548). *อะไรนะ..ประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2549). *การเมืองไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สมาธรรม.

บวรพัฒน์